

REKENKAMERCOMMISSIE BUREN

WERKDOCUMENT

Maurik, Mei 2019

I. Inleiding

De rekenkamercommissie Buren (verder RKC) bestaat sinds 2004. De gemeenteraad van Buren heeft in zijn raadsvergadering van 7 december 2004 drie externe leden in de RKC benoemd voor een periode van 6 jaar. De RKC in deze samenstelling heeft begin 2011 haar werkzaamheden afgerond. De gemeenteraad heeft vervolgens op 24 mei 2011 besloten om drie andere externe leden te benoemen in de commissie. Hierbij is er voor gekozen om voor de continuïteit van de commissie verschillende data van aftreden te hanteren. Per 1 mei 2019 is de samenstelling van de RKC als volgt:

		Benoemd tot
Externe leden	de heer H.J.F.L. Meeuwsen MBA AC (voorzitter)	1 juni 2023
	de heer drs. P.J.J. Bremmer	1 april 2022
	de heer R. F.J. Spelier MSc	1 oktober 2021
Ambtelijk secretaris	de heer W. van Beem	

De RKC werkt vanaf 2004 met een werkdocument. Dit werkdocument geeft inzicht in de werkwijze van de commissie. Wanneer dit nodig is wordt dit werkdocument geactualiseerd. Het werkdocument dient zo niet alleen als leidraad voor het werk van de commissie; het geeft ook duidelijkheid naar andere partijen, zoals de gemeenteraad, het college, de ambtelijke organisatie en de inwoners van de gemeente Buren.

In dit werkdocument komt aan de orde hoe de RKC haar werk doet, hoe zij komt tot een jaarplan met activiteiten en hoe zij een onderzoek aanpakt en uitvoert. De RKC legt verantwoording van haar werkzaamheden af via het Jaarverslag. Verder houdt de RKC de omgeving op de hoogte van haar werkzaamheden via de in- en externe communicatie. Als laatste is de samenstelling van RKC vermeld en de contactmogelijkheden.

II. Huishoudelijk reglement

Ter ondersteuning van het zorgvuldig uitoefenen van haar taak heeft de RKC voor zichzelf een reglement opgesteld. Mocht werkenderwijs blijken dat onderdelen van het reglement niet passen of dat er behoefte is aan uitbreiding, dan zal de RKC haar reglement aanpassen en opnieuw vaststellen.

Artikel 1

De RKC neemt alleen besluiten als er minimaal twee leden aanwezig zijn. Bij het staken van de stemmen wordt het onderwerp voor de volgende vergadering opnieuw geagendeerd.

De voorzitter is belast met het leiden van de vergaderingen. Indien de voorzitter is verhinderd, treedt het oudste lid op als (waarnemend) voorzitter.

Artikel 2

De RKC vergadert in principe iedere maand één keer. In haar maandelijkse vergadering bespreekt de commissie onder andere de stand van zaken van de lopende onderzoeken.

Artikel 3

De secretaris beheert het budget onder verantwoordelijkheid van de voorzitter van de RKC.

Artikel 4

Terzake doende adviseurs worden alleen uitgenodigd een vergadering bij te wonen als er een onderwerp op de agenda staat waarbij dit gewenst is.

Artikel 5

Elk jaar wordt in het derde kwartaal een jaarplan met een begroting voor het daarop volgende jaar opgesteld en ter kennisname aangeboden aan de raad.

Artikel 6

Naast de onderzoeken brengt de RKC elk jaar een jaarverslag met een financiële verantwoording uit waarmee zij verantwoording aflegt aan in de raad in het eerste kwartaal van het daarop volgende jaar.

Artikel 7

De aanpak en de wijze van onderzoek zijn vastgelegd in het plan van aanpak (IV).

Artikel 8

De RKC heeft een eigen pagina op de website van de gemeente Buren en is verantwoordelijk voor de inhoud.

Artikel 9

De RKC maakt openbaar welke onderwerpen zij onderzoekt bij de start van het onderzoek, als bedoeld in artikel 9 van de Verordening gemeentelijke rekenkamercommissie.

Artikel 10

De voorzitter is namens de RKC de woordvoerder en onderhoudt de externe contacten.

III. Doel en missie alsmede uitgangspunten programmering

a. Missie van de rekenkamercommissie Buren

De RKC wil door middel van haar werkzaamheden bijdragen aan de kwaliteit van het lokale bestuur in de gemeente Buren, aan de transparantie van het gemeentelijk handelen en aan de versterking van de publieke verantwoording daarover. De RKC is een impuls en versterking voor de controlerende rol van de gemeenteraad.

b. Doel rekenkamercommissie Buren

De RKC wil bijdragen aan het toetsen en verbeteren van:

1. de doelmatigheid van beleid, van het beheer en de organisatie;
2. de doeltreffendheid van beleid, van het beheer en de organisatie;
3. de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde bestuur.

De RKC kan rechtmatigheidsaspecten in haar onderzoeken betrekken en zal dit doen als dat wenselijk is met het oog op een evenwichtige oordeelsvorming.

De RKC besteedt tevens aandacht aan de randvoorwaarden voor goed bestuur, zoals integriteit, democratische besluitvorming en publieke verantwoording.

Hoe wil de rekenkamercommissie Buren dit doel bereiken?

De RKC wil haar doel bereiken door onafhankelijk onderzoek uit te voeren en adviezen te geven, hierover te rapporteren en te publiceren. Het accent ligt daarbij op het leren en verbeteren. Met haar onderzoeken wil de commissie dus niet alleen laten zien wat er fout gaat, maar geeft ze ook adviezen hoe het beter kan in de duale omgeving van het lokale bestuur in Buren.

De RKC is geen 'afrekenkamer'.

De RKC vindt het belangrijk dat voor iedereen helder is hoe zij tot haar keuze van te onderzoeken onderwerpen komt. Daarvoor heeft zij criteria opgesteld waaraan een onderwerp in ieder geval moet voldoen. De criteria staan in willekeurige volgorde.

Het te onderzoeken onderwerp dient van substantieel belang te zijn. Dit kan zowel van financieel, organisatorisch of maatschappelijk belang zijn. Aanvullend gelden de volgende criteria:

- Is er sprake van risico's voor de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid?
- Is het onderwerp niet onlangs onderzocht door anderen (het college uit hoofde van artikel 213a van de gemeentewet, de accountant, een onderzoeksbureau, etc.)?
- Is de RKC in het bijzonder geschikt om onderzoek te doen naar het onderwerp op basis van haar bevoegdheden, kennis of vaardigheden?
- Is er voldoende variatie in de onderwerpen die de RKC in één jaar en over de jaren heen onderzoekt?

De RKC bepaalt zelf welke onderwerpen zij onderzoekt. Het is mogelijk en wenselijk om de gebruikers van de onderzoeksresultaten bij het afwegingsproces te betrekken. Hierbij kan op de eerste plaats aan de gemeenteraad worden gedacht, maar zeker ook aan de inwoners van de gemeente en organisaties die in de gemeente Buren gevestigd zijn.

De RKC maakt intern een lijst met onderwerpen ("Groslijst") waaruit zij kiest bij het maken van het jaarplan. In het jaarplan staat welke onderwerpen in dat desbetreffende jaar aan de orde zullen komen. Het jaarplan is openbaar.

IV. Plan van aanpak bij een onderzoek

Ter ondersteuning van de RKC zelf, maar ook om de omgeving duidelijkheid te verschaffen over de werkwijze van de RKC, is het hieronder weergegeven plan van aanpak opgesteld. Dit plan geldt voor alle te houden onderzoeken. De nummering geeft de volgorde aan van de te volgen stappen. Dit betekent niet dat de stappen altijd na elkaar gezet worden. Vaak kunnen meerdere stappen tegelijk genomen worden. Dit plan van aanpak is richtinggevend. De RKC kan hier van afwijken. Voor alle beslissingen geldt dat zij genomen worden in de vergaderingen van de RKC.

1. Het gekozen onderwerp staat in het jaarplan.
2. Aankondigen start van verkennende fase van het onderzoek bij raad, college en betrokken ambtelijke afdelingen. De informatie hierover wordt verstrekt aan de Kwaliteitscommissie.
3. Opstellen conceptonderzoeksvoorstel met daarin eerste analyse van het probleem, de onderzoeksvraag(en) en de onderzoeksaanpak; de wijze van aanbesteding en selectie van externe(n); tijdspad en begroting.
4. Opstellen offerteaanvraag met daarin omschreven wat er van de onderzoeker verwacht wordt. Best passende offerte, kwaliteit/prijs verhouding, de opdracht verlenen.
5. Aankondiging van de start van het onderzoek bij de raad, het college en de ambtelijke organisatie. Zo wordt informatie wordt verstrekt aan de Kwaliteitscommissie. De secretaris stelt de gemeentesecretaris op de hoogte van het onderzoek en vraagt om contactpersonen die de informatie gaan aanleveren.
6. Onderzoeksfase in samenwerking met externe(n) met terugkoppeling in de reguliere vergaderingen.
7. Fase ambtelijk hoor en wederhoor: Conceptrapport zonder aanbevelingen wordt voorgelegd aan de gemeentesecretaris met het verzoek om vast te stellen of de feiten in het rapport juist zijn. Dit overeenkomstig het hierop betrekking hebbende artikel van de verordening op de RKC.
8. Fase bestuurlijk hoor en wederhoor: Conceptrapport wordt met een aanbiedingsbrief met aanbevelingen voorgelegd aan het college; het commentaar van het college wordt integraal toegevoegd aan het eindrapport. De RKC voegt hierna eventueel een nawoord toe aan het eindrapport.
9. Openbaar maken van het rapport: Het eindrapport aanbieden aan de raad en het college, volgens het hierop betrekking hebbende artikel van de verordening op de RKC. Indien gewenst wordt er een persbericht opgesteld.
10. Nazorg; de voorzitter woont - samen met de leden - de vergadering van de voorbespreking bij waarin het onderzoek wordt besproken om zo nodig feitelijke vragen te beantwoorden.
11. Evaluatie na een periode om te beoordelen of het rapport effect heeft gehad.

Rekenkamerbrief

Naast bovenstaande onderzoeken is het mogelijk dat de RKC – indien daartoe aanleiding is – een brief aan de raad richt, waarin de raad bijvoorbeeld wordt geattendeerd op risico's of een mogelijk probleem in de toekomst.

Kwaliteitseisen rekenkameronderzoek

Een RKC moet betrouwbaar, degelijk en onpartijdig zijn. Mede daarom is het van groot belang dat het onderzoek zorgvuldig verloopt. Zorgvuldig wil zeggen dat:

- er prudent wordt omgegaan met de informatie waar de RKC op basis van haar bevoegdheden toegang toe heeft. De RKC en de ingehuurd onderzoeksbureaus passen hierbij de regels toe van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG);
- de onderzochte de kans krijgt om te reageren op feiten en conclusies;
- hoor en wederhoor wordt toegepast en
- de resultaten van het onderzoek op een evenwichtige wijze openbaar worden gemaakt.

Zorgvuldigheid is een van de kwaliteitseisen voor het werk van de RKC.

Andere kwaliteitseisen betreffen:

Objectiviteit: het onderzoeksonderwerp wordt zo gekozen dat de selectie van de te onderzoeken en in de rapportage te presenteren feiten zonder vooringenomenheid plaats vindt en evenwichtig is. Feiten worden in rapporten gescheiden van oordelen gepresenteerd. Taalgebruik is niet tendentiekus en niet suggestief.

Onderbouwing: methoden en technieken van gegevensverzameling voldoen aan de eisen van validiteit en betrouwbaarheid. Het onderzoeksontwerp is zo dat conclusies van het onderzoek logisch voortvloeien uit de bevindingen. Bevindingen zijn zoveel mogelijk gebaseerd op schriftelijke bronnen of andere vastleggingen en liefst op meer dan één bron. Feiten zijn geverifieerd aan de bron.

Consistentie: gehanteerde normen, oordelen en aanbevelingen zijn binnen hetzelfde onderzoek in overeenstemming met elkaar.

Bruikbaarheid: het onderzoeksrapport geeft toegankelijke, bondige en actuele informatie waarmee college, raad en organisatie iets kunnen doen in termen van het verbeteren van het functioneren. Op de onderzoeksvragen wordt antwoord gegeven.

Onafhankelijkheid: de keuze van onderwerpen, aspecten en te hanteren normen vindt plaats in volledige vrijheid en zonder vatbaar te zijn voor welke pressie dan ook.

Doelmatigheid: het onderzoek wordt voldoende afgebakend en de aanpak van het onderzoek is doelgericht. Bij de keuze van methoden en technieken wordt een afweging gemaakt van de kosten en baten. De organisatie van het onderzoek voldoet aan de algemene eisen van goed projectmanagement.

Controleerbaarheid: het onderzoeksproces wordt zodanig vastgelegd, dat reconstructie op een doelmatige wijze kan plaats vinden. Belangrijke beslissingen in het onderzoek en daarbij behorende overwegingen worden schriftelijk vastgelegd.

Constructief: de RKC wil een bijdrage leveren aan het verbeteren van (de uitvoering van) het gemeentelijke beleid. Zij stelt zich dan ook constructief op, houdt rekening met context en heeft oog voor de haalbaarheid van de aanbevelingen.

Onderwerpselectie

De RKC bepaalt zelf welke onderwerpen zij onderzoekt, wanneer ze dat doet en hoe ze het onderzoek aanpakt. Ervaring in andere gemeenten leert ons dat er discussie plaatsvindt over de gemaakte keuzes. Het gaat dan niet alleen om de keuze van de onderwerpen, maar ook om de onderzoeksvragen. Dat zal in de gemeente Buren niet anders zijn. Vooral hierom geven wij ons selectieproces zo transparant mogelijk weer in dit onderzoeksplan.

Bij de selectie van rekenkameronderzoeken zijn er grofweg twee mogelijkheden: onderzoeken naar processen en onderzoeken naar resultaten en effecten (producten).

Zoals al eerder is aangegeven is de RKC een instrument van de raad met een eigenstandige verantwoordelijkheid. Wij nemen deze verantwoordelijkheid, maar hebben tegelijk oog voor de beoogde effecten in de duale omgeving van de gemeente Buren. Het gaat om het controleren van doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid. Controle is niet alleen bedoeld om terug te kijken, maar ook om vooruit te kunnen kijken. Daarom achten wij het van belang dat niet alleen de resultaten tellen, maar ook de wijze waarop ze zijn bereikt en hoe het in de toekomst beter kan.

Voor de keuze van de onderwerpen voor het onderzoeksplan wordt o.a. gebruik gemaakt van de suggesties van burgers, suggesties die gedaan zijn tijdens de interviewronde met de fracties, leden van het college en ambtelijk management.

Naast het houden van interviews houden de leden van de RKC zich op de hoogte van de ontwikkelingen door het bestuderen van de diverse relevante stukken.

V. Communicatie, Publiciteit en PR

Voorafgaand aan het jaarplan worden in de regel oriënterende gesprekken gehouden met de raadsfracties. Daarnaast wordt gebruik gemaakt van informatie van het college van burgemeester en wethouders, de accountant, de Kwaliteitscommissie en de ambtelijke organisatie.

De RKC vindt het belangrijk dat zij bekend is binnen de gemeente Buren, in brede zin. Dit geldt voor wat betreft haar bestaan, de samenstelling, haar plannen, haar te houden onderzoeken en uiteraard uiteindelijk de uit te brengen rapporten. Daarvoor maakt de RKC gebruik van verschillende mogelijkheden en momenten. De RKC wil laagdrempelig zijn voor een ieder, zodat zij ook gebruik kan maken van (ervarings)deskundigheden binnen de gemeentegrenzen. De RKC wil ook gebruik maken van ervaringen elders en onderhoudt contacten buiten de gemeentegrenzen.

- Website: De RKC heeft op de gemeentelijke website een eigen pagina waar zij zich presenteert. De RKC zorgt ervoor dat actuele zaken vermeld zijn.
- Gemeentelijke infopagina: middels een persbericht worden wetenswaardigheden op de infopagina van de gemeente vermeld.
- Persconferentie: bij bijzonderheden, zoals de start of de afronding van een onderzoek kan de pers worden uitgenodigd. De voorzitter staat de uitgenodigde pers te woord.
- Openbare uitingen zullen in één stijl zijn, zodat er sprake is van herkenbaarheid.
- De RKC heeft een eigen mailadres: rekenkamer@buren.nl.
- De RKC is lid van de vereniging van lokale rekenkamers (NVRK).